

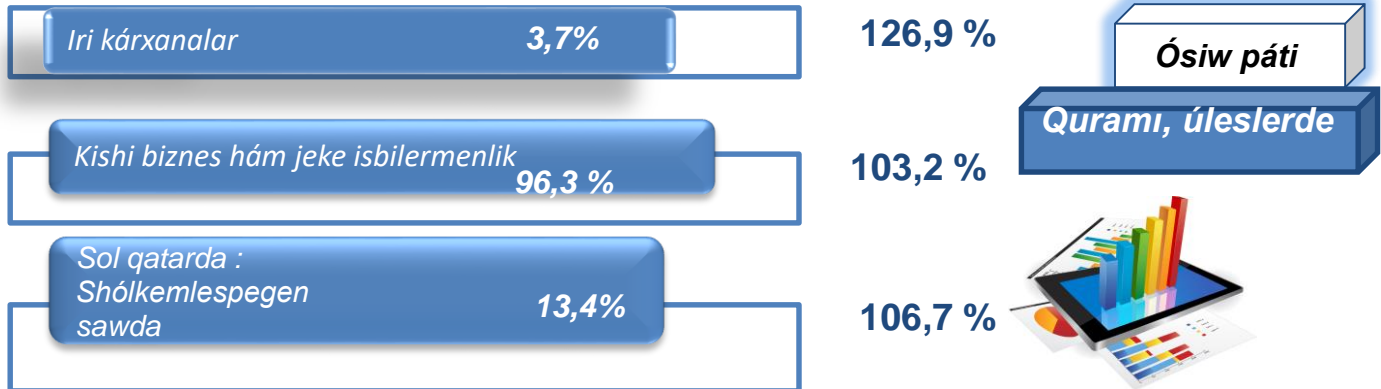
USAQLAP SATIW TOVAR AYLANISÍ

Statistikalıq maǵlıwmatlar jámiyette ámelge asırılıp atırǵan sociallıq-ekonomikalıq hádiyse hám processlerdi xarakteristikalaw hám basqarıwdıń eń áhmiyetli quralı esaplanadı. Házirgi waqıtta joqarı sapalı statistikalıq maǵlıwmatlardan paydalanbastan mámleket siyasatında durıs basqarıw qararların qabıllaw imkansız. Solar qatarında sawda statistikası kórsetkishlerin júzege keltiriw de áhmiyetli esaplanadı. Sol qatarında, kótere sawda hám usaqlap satiw sawdası hámde ulıwmalıq awqatlanıw kárxanaları sawda aylanısı statistikalıq kórsetkishi usılar qatarınan orın iyeleydi.

2023-jil 1-oktyabr jaǵdayında usaqlap satiw tovar aylanısında sawda alıp barıp atırǵan sawda kárxanaları sanı **2858** den ibarat bolıp, 2022-jil 1-oktyabr jaǵdayına salıstırǵanda 9 danaǵa kóbeygen (ósiw pátı 100,3 %). Sodan iri kárxanalardıń sanı, 85 dana, kishi kárxana hám mikrofirmalar sanı 2773 dananı quraydı.

Sol qatarında, sawda tarawında yuridikalıq shaxs payda etpey turıp sawda alıp barıp atırǵan JTI ler hám (fizikalıq shaxslardıń) gúzetiwleri arqalı jıynalǵan maǵlıwmatlar, usaqlap satiw tovar aylanısı kórsetkishlerine kiritilgen.

Usaqlap satiw tovar aylanısınıń tiykarǵı kórsetkishleri

Joqarıda atap ótilgen isbilermenlik subyektleri is ilajları nátiyjesinde, 2023-jıldıń yanvar-sentyabr aylarında respublikanıń usaqlap satiw tovar aylanısı **6852,5** mlrd. somdı qurap, 2022-jıldıń yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda **104,0** % ke jetti.

Atap aytqanda, iri kárxanalardıń tovar aylanısı **251,8** mlrd. somdı (ósiw pátı **126,9** %), kishi biznes hám jeke isbilermenlik subyektleriniń tovar aylanısı **6600,7** mlrd. somdı (ósiw pátı **103,2** %), usıdan shólkemlespegen sawda tovar aylanısı **915,3** mlrd. somdı (ósiw pátı **106,7** %) quradı.

USAQLAP SATIW TOVAR AYLANÍSINDA IRI KÁRXANALAR , KISHI BIZNES BIZNES HÁM JEKE ISBILERMENLIK SUBYEKTLERINIŇ KÓLEMI HÁM ÓSIW PÁTLERI

Usaqlap satiw tovar aylanısı – sawda tarawında juwmaqlawshı tutınıw ushin xalıqqa tovarlardı danalap yáki kóp bolmağan muǵdarlarda naq pulǵa (bank kartaları arqalı) satıwdı kózde tutatuǵın taraw.

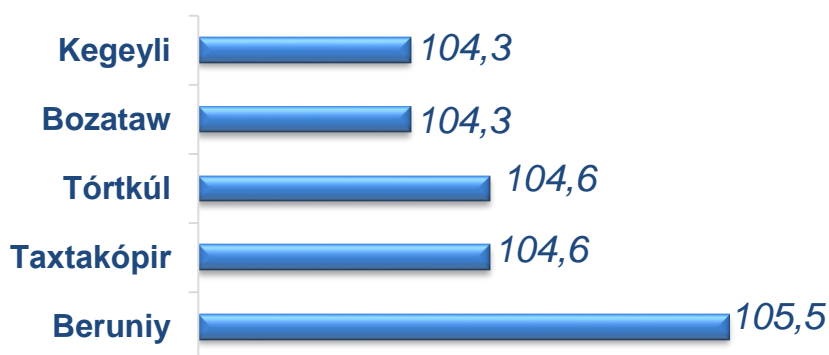
	Jámi mlrd. som	2022-jil yanvar –sentyabr aylarına salıstırǵanda procentte	Iri kárxanalar mlrd. som	2022-jil yanvar –sentyabr aylarına salıstırǵanda procentte	Kishi biznes hám jeke isbilermenlik, mlrd. som	2022-jil yanvar –sentyabr aylarına salıstırǵanda procentte
Qaraqalpaqstan Respublikası	6 852,5	104,0	251,8	126,9	6 600,7	103,2
Nókis qalası	1 316,3	100,6	61,4	105,5	1 254,9	100,4
rayonlar :						
Ámiwdárya	581,5	103,5	11,4	83,3	570,0	104,0
Beruniy	369,7	101,6	22,5	64,7	347,2	105,5
Bozataw	86,6	104,2	0,2	65,6	86,5	104,3
Qaraózek	310,5	103,1	0,9	90,3	309,7	103,1
Kegeyli	279,8	104,3	1,0	94,0	278,7	104,3
Qońırat	544,0	103,2	13,4	92,0	530,5	103,5
Qanlıkól	261,5	103,5	0,3	60,7	261,2	103,6
Moynaq	73,3	103,1	0,3	68,0	73,0	103,4
Nókis	196,2	103,3	0,6	67,0	195,5	103,5
Taqiyatas	277,9	132,5	82,0	519,4	195,9	101,0
Taxtakópır	223,7	104,4	0,6	71,0	223,2	104,6
Tórtkúl	791,1	104,9	28,2	114,3	762,9	104,6
Xojeli	625,6	103,7	10,5	88,8	615,1	103,9
Shımbay	348,8	103,8	7,6	90,8	341,1	104,1
Shomanay	150,6	102,9	0,5	65,4	150,1	103,1
Ellikqala	415,5	103,9	10,3	96,9	405,3	104,1

2023-jıldıń yanvar-sentyabr aylarında, 2022-jıldıń yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda respublikanıń Taqiyatash (132,5 %), Kegeyli (104,3 %), Tórtkúl (104,9%) hám Taxtakópır (104,4 %) rayonlarında usaqlap satiw tovar aylanısında úlesi joqarı boldı.

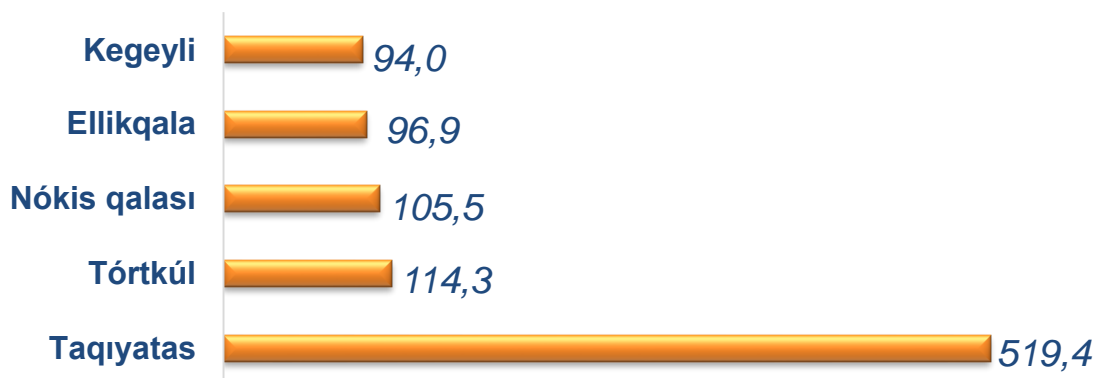
USAQLAP SATIW TOVAR AYLANÍSÍ QURAMÍ

Kishi biznes hám jeke isbilermenlik subyekteriniń usaqlap satiw tovar aylanısı kólemi statistikalıq esap-kitaplarǵa qaraǵanda, **6600,7** mlrd. somdı qurap, 2022-jıldıń yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda **103,2** % ke kóbeydi. Respublika kóleminde bul sektordıń jámi usaqlap satiw tovar aylanısındaǵı úlesi **96,3** % ti quradı.

Kishi biznes hám jeke isbilermenlik kárxanalarınıń eń joqarı ósiw pátine iye aymaqlar (procentte)

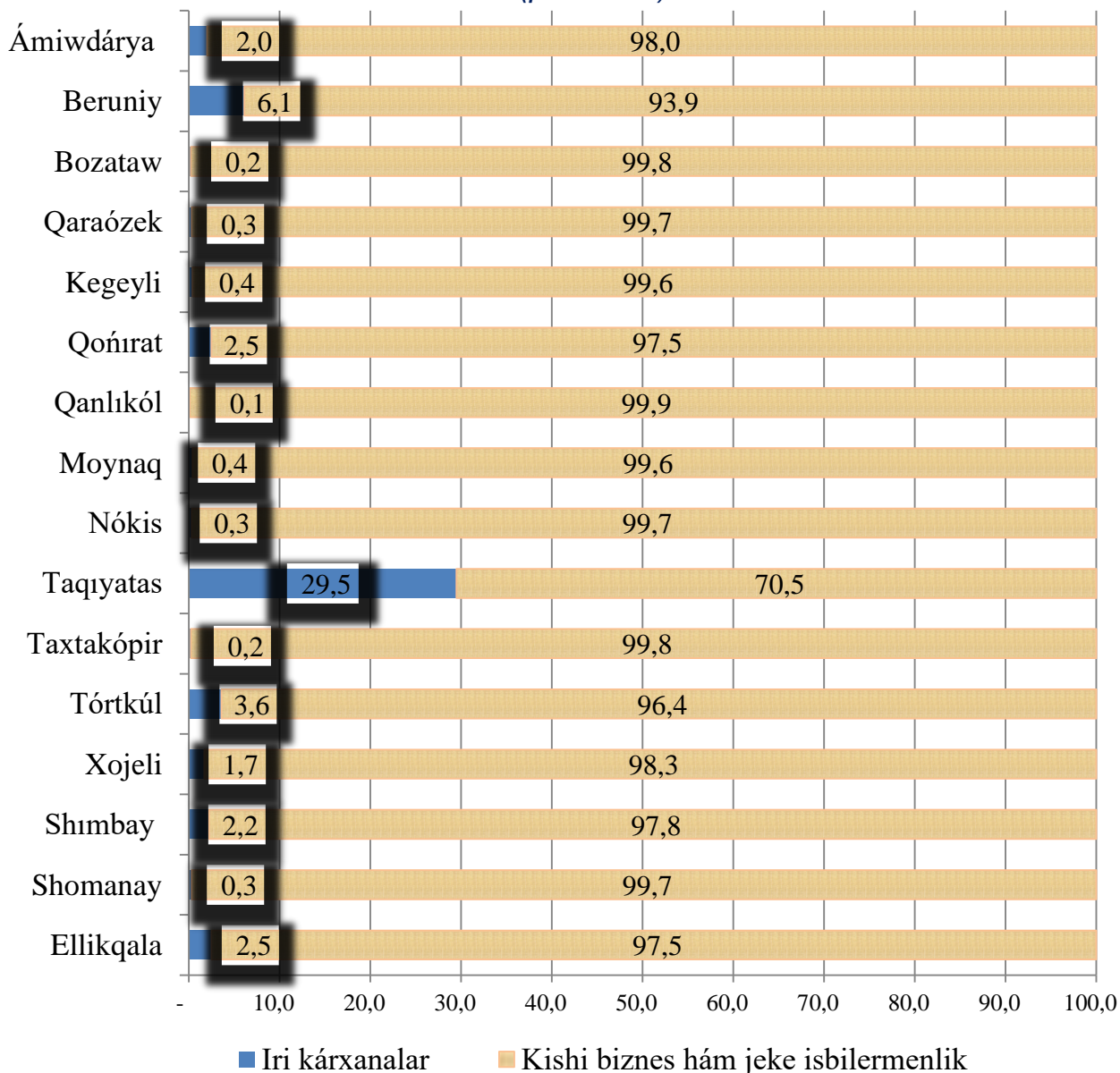

Iri kárxanalardıń eń joqarı ósiw pátine iye aymaqlar (procentte)

Usaqlap satiw tovar aylanısı quramında iri kárxanalardıń tovar aylanısı kólemi, 2022-jıldıń yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda **126,9** % ke ósti hám **251,8** mlrd. somdı quradı. Bul ulıwma sawda kólemniń **3,7** % úlesine tuwrı keldi .

USAQLAP SATIW TOVAR AYLANISINDA IRI KÁRXANALAR, KISHI BIZNES HÁM JEKE ISBILERMENLIK SUBYEKTLERINIŃ AYMAQLAR KESIMINDEGI ÚLESI, (procentte)

Analiz nátiyjelerine tiykar usaqlap satiw tovar aylanısındaǵı kishi biznes hám jeke isbilermenlik subyektleriniń úlesi boyınsha Qaraózek (99,7 %), Bozataw (99,8 %) hám Qanlıkól (99,9 %) rayonları jetekshilik etpekte. Usaqlap satiw tovar aylanısı quramındaǵı iri kárxanalardıń úlesi **3,7 %** ti qurap, eń joqarı úles Taqiyatash (29,5%), Beruniy (6,1%), Nókis qalası (4,7%), Tórtkúl (3,6%) rayonlarında gúzetildi.

XALÍQTÍN JAN BASÍNA USAQLAP SATÍW TOVAR AYLANÍSÍ KÓLEMI HÁM ÓSIW PÁTLERI

Aymaqlar kesimindeki maǵlıwmat

	Kólemi, mıń. som	Ósiw pátleri, Procentte
Qaraqalpaqstan Respublikası	3 451,6	102,6
Nókis qalası	3 916,2	99,1
rayonlar:		
Ámiwdárya	2 770,2	101,6
Beruniy	1 824,8	99,7
Bozataw	3 955,6	104,2
Qaraózek	5 729,1	102,3
Kegeyli	3 760,6	103,5
Qońırat	4 029,3	102,0
Qanlıkól	4 897,0	102,0
Moynaq	2 187,7	102,2
Nókis	3 687,8	101,5
Taqıyatas	3 637,5	131,5
Taxtakópir	5 751,0	109,3
Tórtkúl	3 497,2	103,1
Xojeli	4 899,3	102,4
Shımbay	3 027,4	103,1
Shomanay	2 605,7	101,9
Ellikqala	2 460,2	102,0

2023-jıldıń yanvar-sentyabr jaǵdayına ortasha xalıqtıń jan basına usaqlap satıw tovar aylanısı **3451,6** mıń. somdı (2022-jıldıń yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda **102,6** %) quradı.

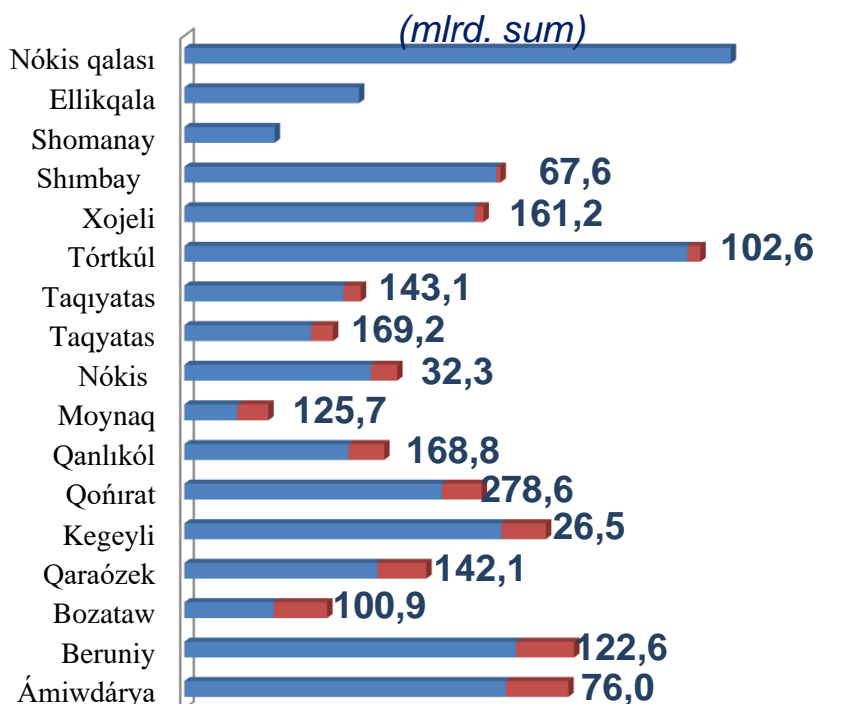
Bul kórsetkishti aymaqlar kesiminde salıstırǵanda eń joqarı kólem Taxtakópir (**5751,0** mıń. som), Qaraózek (**5729,1** mıń. som) hám Xojeli (**4899,3** mıń. som) rayonları esabına tuwrı keldi.

SHÓLKEMLESPEGEN SAWDA TOVAR AYLANÍSI

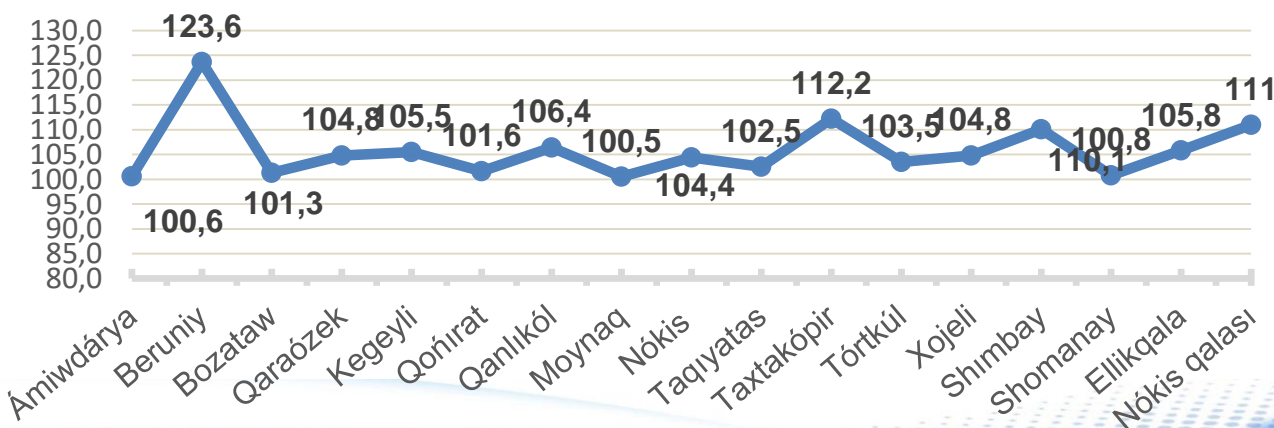

Qaraqalpaqstan Respublikası boyınsha 2023-jıldıń yanvar-sentyabr aylarında shólkemlespegen sawda tovar aylanısı **915,3** mlrd. somdı qurap, 2022-jıldıń yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda **106,7** %ti quradı. Sol qatarda, 12 bazar hám 12 bazar (sharwa) (aylıq) gúzetiwleri maǵlıwmatlarına tıykarlanıp, diyqan bazarlarda sawda tarawı menen shuǵıllanatuǵın fizikalıq shaxslardıń úy xojalıqlarında jetistirgen ónimlerin satıw kólemi **480,7** mlrd. somdı (98,5 %), sharwa malları hám quslar satıwshı fizikalıq shaxslardıń sawda aylanısı kólemi **434,6** mlrd somdı quraydı **117,5** %).

Qala hám rayonlar kesiminde shólkemlespegen sawda tovar aylanısı kólemi

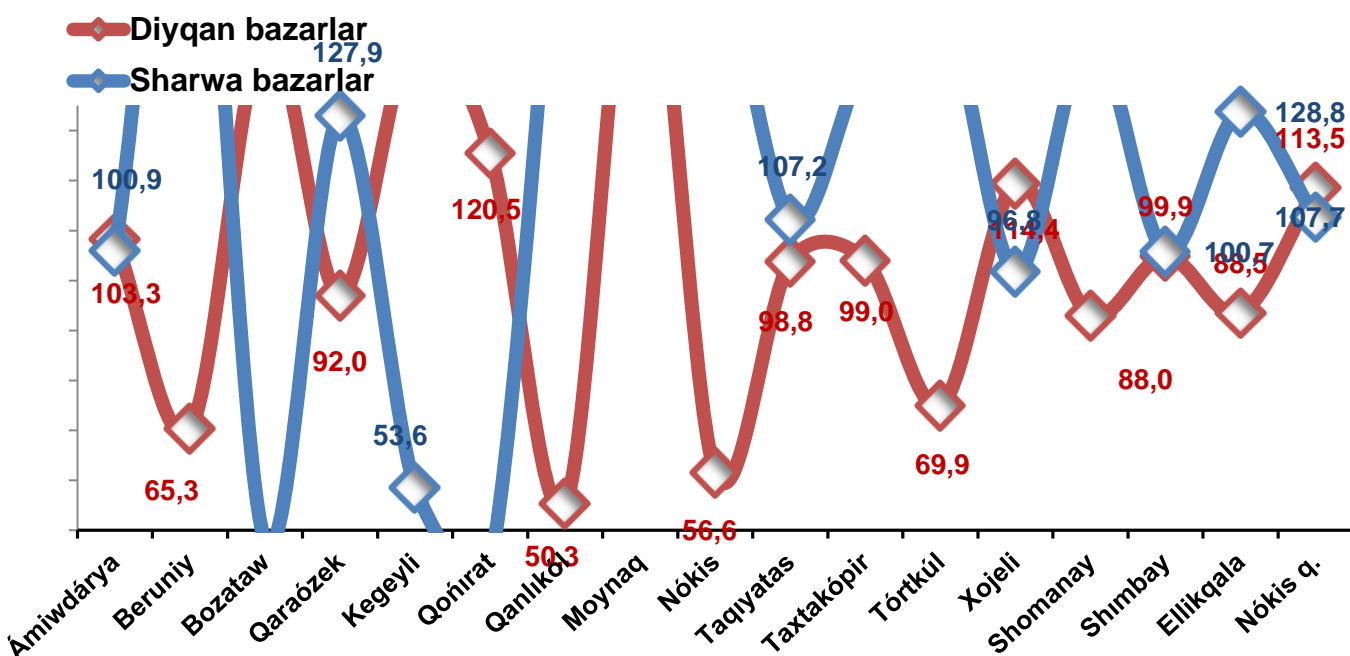
Aymaqlar kesiminde shólkemlespegen sawda tovar aylanısı ósiw pátı, (procentte)

SHÓLKEMLESPEGEN SAWDA TOVAR AYLANÍSÍ

Ishki sawda kórsetkishlerin payda etiwde shólkemlespegen sawda tovar aylanısı da esaplandı. Buǵan diyqan (azıq-awqat) bazarı hámde sharwa malları, quslar hám basqa haywanlar bazarında fizikalıq shaxslar tárepinen ámelge asırılǵan sawda kólemleri kiredi. Shólkemlespegen sawda quramına fizikalıq shaxslar (diyqanlar)dıń úy xojalıǵında óz kúshleri menen jetistirgen awıl xojalıǵı ónimleri esapqa alınadı.

Aymaqlar kesiminde shólkemlespegen sawda tovar aylanısı ósiw páti, procentte

Diyqan (azıq- awqat) bazarı –keń túrdegi awıl xojalıǵı azıq-awqat ónimleriniń hám onı qayta islewden alınatuǵın ónimlerdiń sawda prilavka , sawda orınları, turaqlı sawda orınları (sol qatarda sawda pavilonları, kiyoskaları)nan paydalanǵan jaǵdayda usaqlap satıwdı júzege keltiretuǵın turaqlı yamasa waqtınsha ámel etiwshi múkli kompleks esaplanadı.

SHÓLKEMLESPEGEN SAWDA TOVAR AYLANÍSÍNDÁ DIYQAN HÁM SHARWA* (QUSLAR) BAZARLARÍNÍN TIYKARGÍ KÓRSETKISHLERI

	Jámi, mlrd. som	2022-jil yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda, procentte	Diyaqan bazarlar, mlrd. som	2022-jil yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda, procentte	Sharwa bazarları, mlrd. som	2022-jil yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda, procentte
Qaraqalpaqstan Respublikası	915,3	106,7	480,7	98,5	434,6	117,5
Nókis qalası	121,7	111,0	70,8	113,5	50,9	107,7
rayonlar:						
Ámiwdárya	71,5	100,6	41,1	103,3	30,4	100,9
Beruniy	73,8	123,6	22,2	65,3	51,6	200,7
Bozataw	19,8	101,3	16,2	144,8	3,6	42,9
Qaraózek	42,9	104,8	20,9	92,0	22,0	127,9
Kegeyli	70,5	105,5	55,1	145,0	15,4	53,6
Qońırat	57,2	101,6	46,2	120,5	11,0	38,0
Qanlıkól	36,5	106,4	9,2	50,3	27,3	197,2
Moynaq	11,7	100,5	11,7	175,5		
Nókis	41,4	104,4	12,4	56,6	29,0	174,5
Taqıyatas	28,1	102,5	15,4	98,8	12,7	107,2
Taxtakópir	35,3	112,2	17,1	99,0	18,2	139,2
Tórtkúl	111,9	103,5	42,1	69,9	69,8	152,9
Xojeli	64,6	104,8	39,4	114,4	25,2	96,8
Shımbay	69,4	110,1	31,0	88,0	38,4	143,8
Shomanay	20,1	100,8	11,4	99,9	8,7	100,7
Ellikqala	38,9	105,8	18,5	88,5	20,4	128,8

- –xojalıq júrgiziwshi subyektlar hám jeke tártiptegi isbilermenler (JTI) nı qospaǵan jaǵdayda ;
- –fizikalıq shaxslar (diyqanlar)dıń úy xojalıǵında óz kúshleri menen jetistirgen awıl xojalıǵı ónimleri hám sharwa (quslar) malları satılıwı esapqa alınǵan.

2023-jıldıń yanvar-sentyabr aylarında respublikanıń bárshe aymaqlarında jaylasqan diyqan bazarlarında awıl xojalıǵı ónimlerin satıwshı fizikalıq shaxslardıń tańlanba gúzetiwi ótkizildi. Gúzetiw nátiyjelerine tiykar sawda aylanısı kólemi **480,7** mlrd. somdı quradı. Bunda tiykarǵı úlken kólem jańa úzilgen awıl xojalıǵı ónimleri sawdasına (**255,6** mlrd.som) tuwrı keldi.

	Awıl xojalıǵı ónimleri	Mlrd. som
	Jańa úzilgen awıl xojalıǵı ónimleri	255,6
	Nan hám nan ónimleri	38,4
	Dán ónimleri (másh, lobiya, gúrish hám basqalar)	45,1
	Tawıq góshi	19,5
	Qaqlanǵan awıl xojalıǵı ónimleri (ǵoza, badam, piste hám basqalar)	19,0
	Sút hám sút ónimleri (sır, brinza,...)	29,4
	Máyek	24,0
	Sharwa malları hám quslar ushın hár qıylı jem-ot	16,6
	Dámberiwshiler	13,5
	Duzlanǵan ónimler	12,2
	Gúller, ósimlik hám nálleri (dekorativ hám awıl xojalıǵı)	8,4

SHÓLKEMLESPEGEN SAWDA TOVAR AYLANÍSÍ: SHARWA(QUSLAR) BAZARÍ, mlrd som

2023-jıldıń yanvar-sentyabr aylarında respublikanıń bárshe aymaqlarında jaylasqan sharwa(quslar) bazarlarında quslar hám sharwa mallardı satıwshı fizikalıq shaxslar tańlanba gúzetiwı ótkerildi. Gúzetiw nátiyjelerine tiykar sawda aylanısı kólemi **434,6** mlrd. somdı quradı. Bunda hár-qıylı jastağı qaramallar sawdası **371,9** mlrd.som ,qoy hám eshkiler – **52,0** mlrd. somdı, atlar – **7,1** mlrd. somdı, quslar – **3,6** mlrd. somdı quradı.

Sharwa malları (quslar)		Mrld. som
	2 jastan úlken bolǵan qara mallar	214,9
	1 jastan 2 jasqa shekem bolǵan jas mallar	69,5
	1 jasqa shekem bolǵan qaramallar	87,5
	Qoylar	32,5
	Atlar	7,1
	Eshkiler	19,5
	Túye tawıq, úyrek, ǵaz	2,7
	Tawıqlar	0,9
	Qoyanlar	-
	Quslar	-

ULÍWMA AWQATLANÍW KÁRXANALARÍ SAWDA AYLANÍSÍ

2023-jil 1-oktyabr jaǵdayına uliwma awqatlanıw tarawındaǵı sawda kárxanaları sanı **1052** dananı qurap, 2022-jil 1-oktyabr jaǵdayına salıstırǵanda **34** danaǵa kóbeygen hám ósiw pátı **103,3 %** quraydı. Sonnan, iri kárxanalardıń sanı 1 dana, kishi kárxana hám mikro firmalar sanı **1051** dananı quraydı.

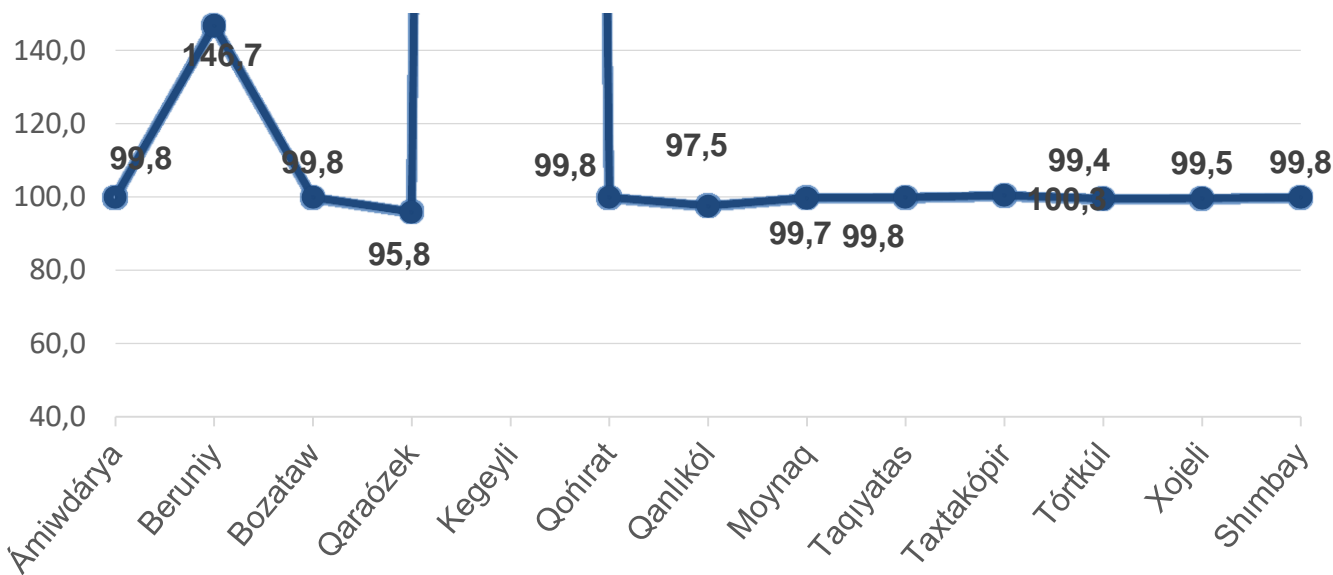
2023-jıldıń yanvar-sentyabr aylarında usaqlap satıw tovar aylanısı quramında awqatlanıw kárxanalarınıń sawda aylanısınıń úlesi **3,0 %** bolıp, **203,1** mlrd. somǵa jetti . 2022-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda **104,6 %** ke kóbeydi. Bunda sawda aylanısınıń **100,0 %** úlesi kishi biznes hám jeke isbilermenlik subyektleri úlesine tuwrı keldi.

	Jámi mlrd. som	2022-jil yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda , procentte	Iri kárxanalar mlrd. som	2022-jil yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda , procentte	Kishi isbilermenlik hám mikrofirmalar, mlrd. som	2022-jil yanvar-sentyabr aylarına salıstırǵanda , procentte
Qaraqalpaqstan Respublikası	203,1	104,6	0,1	17,1	203,0	104,8
Nókis qalası rayonlar	98,2	94,5	-		98,2	95,0
Ámiwdárya	10,4	101,4	-		10,4	101,4
Beruniy	8,5	111,4	-		8,5	111,4
Bozataw	0,9	140,1	-		0,9	140,1
Qaraózek	4,1	125,2	-		4,1	125,2
Kegeyli	2,6	109,4	-		2,6	109,4
Qońırat	35,3	133,5	0,1	17,1	35,3	133,1
Qanlıkól	2,2	102,6	-		2,2	102,6
Moynaq	0,8	163,9	-		0,8	163,9
Nókis	1,4	180,9	-		1,4	180,9
Taqiyatas	4,2	124,6	-		4,2	124,6
Taxtakópir	1,4	126,0	-		1,4	126,0
Tórtkúl	11,9	105,0	-		11,9	105,0
Xojeli	11,2	101,8	-		11,2	101,8
Shımbay	4,2	110,1	-		4,2	110,1
Shomanay	1,1	110,1	-		1,1	110,1
Ellikqala	4,7	101,6	-		4,7	101,6

Avtotransport qurallari hám olardıń awısıq bólekleriniń kótere sawda hám usaqlap satıw tovar aylanısı

2023-jıl 1-oktyabr jaǵdayına avtotransport quralları hám olardıń awısıq bólekleri kótere sawda hám usaqlap satıw tovar aylanısı (IFUT-2 45- bólim 45.2 va 45.40.3 kodlarına tısqarı–motorlı transport quralları hám motocikllardı ońlaw hám texnikalıq xızmetler) **1724,2** mlrd. somdı quradı hám ótken jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda **179,2 %** ke kemeydi. Sonday-aq, iri kárxanalar sawda kólemi **678,8** mlrd. som (ósiw pátı- **152,5 %**), kishi isbilermenlik hám jeke isbilermenlik sawda kólemi – **1045,4** mlrd. somdı (ósiw pátı – **189,8 %**) quradı.

Avtotransport quralları hám olardıń awısıq bólekleri kótere sawda hám usaqlap satıw aylanısı ósiw pátı, procentte

Avtotransport qurallari hám olardıń awısıq bólekleri kótere sawda hám usaqlap satıw tovar aylanısı

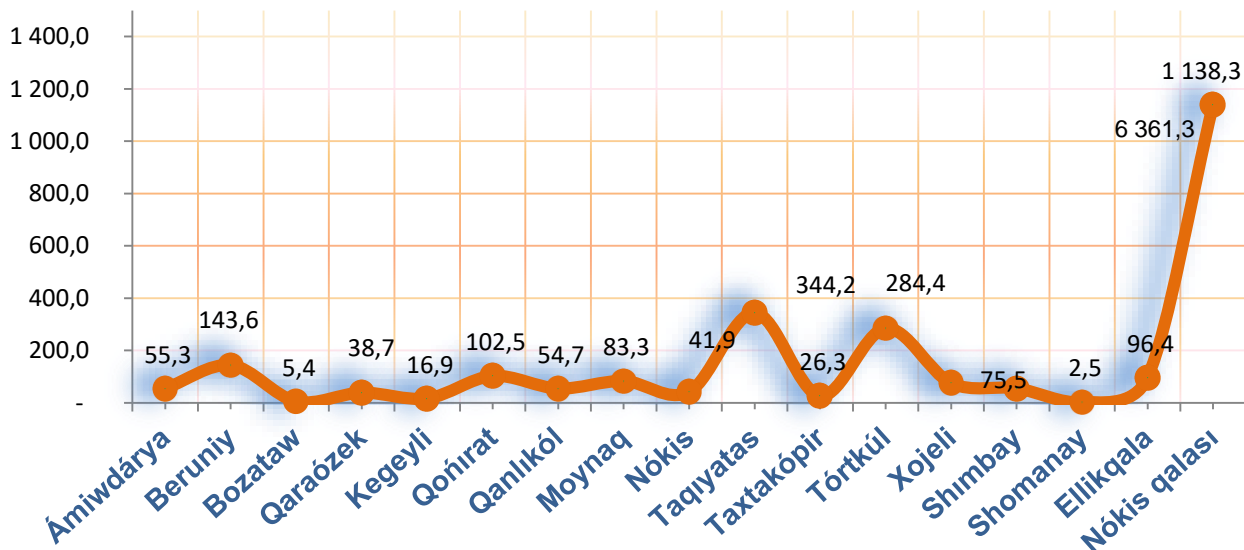
Aймаqlar kóleminde maǵlıwmat

	Kólem, mlrd. som	Úlesi, procentte
Qaraqalpaqstan Respublikası	1 724,2	100,0
Nókis qalası	1 119,4	64,9
rayonlar:		
Ámiwdárya	17,3	1,0
Beruniy	463,2	26,9
Bozataw	0,7	0,0
Qaraózek	1,0	0,1
Kegeyli	84,0	4,9
Qońırat	1,5	0,1
Qanlıkól	0,7	0,0
Moynaq	1,0	0,1
Nókis	-	-
Taqiyatas	3,3	0,2
Taxtakópir	0,5	0,0
Tórtkúl	12,9	0,7
Xojeli	3,0	0,2
Shımbay	7,6	0,4
Shomanay	0,1	0,0
Ellikqala	7,9	0,5

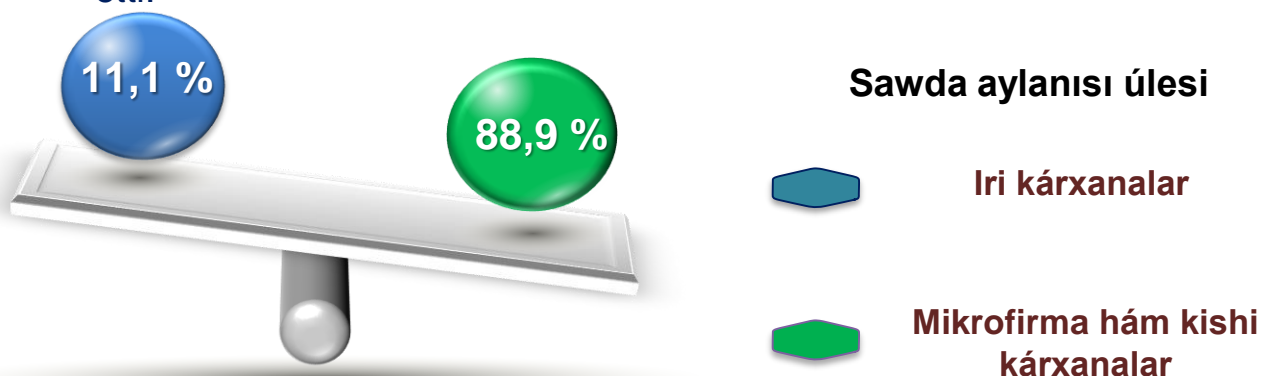
Bul kórsetkishti aymaqlar kesiminde salıstırǵanda eń joqarı kólem Nókis qalası (**1119,4** mlrd. som), Beruniy (**463,2** mlrd. som) hám Kegeyli (**84,0** mlrd. som) rayonları úlesine tuwrı kelmekte.

Kótere sawda tovar aylanisi – bul tovarlar ushin haq tólenetuǵın yaqı tólenbegenligine qaramastan, qayta satıw maqsetinde satıp alınǵan hám isbilermenlik tarawında paydalanıw yaqı óz paydalanıwı (qayta islew) ushin úshinshi tárep shólkemleri hám jeke tártiptegi isbilermenlerge ózgerilmegen jaǵdayda jiberilgen tovarlardıń qunı esaplanadı.

Aymaqlar kesiminde kótere sawda tovar aylanisi , mlrd. somda

Qaraqalpaqstan Respublikası boyınsha 2023-jıldıń yanvar-sentyabr ayında kótere sawda tovar aylanisi **2565,0** mlrd. somdı qurap, 2022-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda **108,1** %ti payda etti.

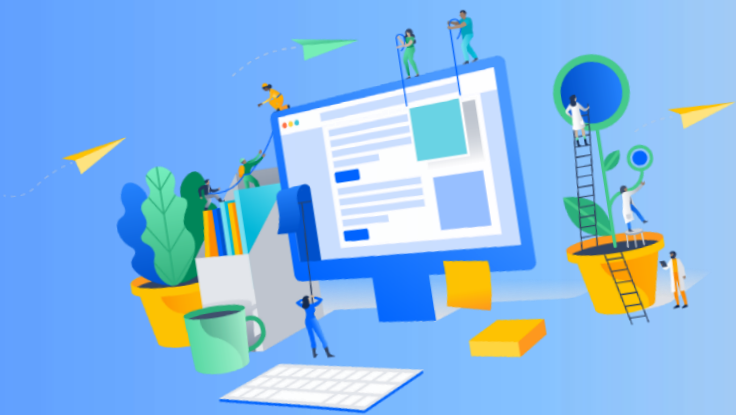
Kishi biznes subyekteriniń kótere sawda aylanısındaǵı úlesi statistikalıq esaplarǵa qaraǵanda **2280,1** mlrd. somdı qurap, 2022-jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda **108,2** % ke tuwrı keldi. Respublikada usı sektordıń kótere sawda kólemindegi úlesi **88,9** % dı quraydı.

KÓTERE SAWDA AYLANÍSÍNDA IRI KÁRXANALAR HÁM KISHI BIZNES SUBYEKTLERINIŃ KÓLEMI HÁM ÓZGERIW PÁTLERI

Kótere sawda tovar aylanısında joqarı ósiw pátlerine eń iri kárxanalar Nókis qalasında (112,3 %) hám Taqiyatas rayonında (107,6 %) gúzetildi.

2023-jil 1-oktyabr jaǵdayına kótere sawda tarawında sawda kárxanaları sanı **1013** dananı qurap, 2022-jil 1-oktyabr jaǵdayına salıstırǵanda **6** danaǵa kemeygen , ósiw pátı **99,4 %** ti quradı. Sodan, iri kárxanalar sanı **6 dananı**, kishi kárxanalar hám mikrofirmalar sanı **1007** quraydı.

	Jámi mlrd. som	2022-jil yanvar- sentyabr aylarına salıstırǵanda , procentte	Iri kárxanalar mlrd. som	2022-jil yanvar- sentyabr aylarına salıstırǵanda , procentte	Kishi biznes hám mikrofirma- lar, mlrd. som	2022-jil yanvar- sentyabr aylarına salıstırǵan da , procentte
Qaraqalpaqstan Respublikasi	2 565,0	108,1	285,0	107,8	2 280,1	108,2
Nókis qalası	1 138,3	107,8	9,3	112,3	1 129,0	107,7
rayonlar:						
Ámiwdárya	55,3	108,9	-		55,3	108,9
Beruniy	143,6	110,9	-		143,6	110,9
Bozataw	5,4	105,7	-		5,4	105,7
Qaraózek	38,7	108,6	-		38,7	108,6
Kegeyli	16,9	124,6	-		16,9	124,6
Qońırat	102,5	109,1	-		102,5	109,1
Qanlıkól	54,7	106,5	-		54,7	106,5
Moynaq	83,3	107,2	-		83,3	107,2
Nókis	41,9	106,3	-		41,9	106,3
Taqiyatas	344,2	107,3	275,7	107,6	68,5	106,3
Taxtakópir	26,3	107,1	-		26,3	107,1
Tórtkúl	284,4	109,0	-		284,4	109,0
Xojeli	75,5	108,6	-		75,5	108,6
Shımbay	55,2	108,3	-		55,2	108,3
Shomanay	2,5	106,6	-		2,5	106,6
Ellikqala	96,4	107,2	-		96,4	107,2

**Sırtqı ekonomikalıq baylanıs hám
sawda statistika bólimi
Tel.: 61 222-67-45**